

“TƯ CÁCH MỘT NGƯỜI CÁCH MỆNH” TRONG TÁC PHẨM ĐƯỜNG CÁCH MỆNH CỦA HỒ CHÍ MINH SOI SÁNG CÔNG TÁC XÂY DỰNG CHÍNH ĐỐN ĐẢNG HIỆN NAY

PGS, TS NGUYỄN XUÂN TÚ

Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng

ThS ĐÀO XUÂN DŨNG

Trường Chính trị tỉnh Hưng Yên

Cách đây 90 năm, tác phẩm *Đường Cách mệnh* của Nguyễn Ái Quốc-Hồ Chí Minh được Bộ Tuyên truyền của Hội Liên hiệp các dân tộc bị áp bức ở Á Đông xuất bản lần đầu vào đầu năm 1927 tại Quảng Châu (Trung Quốc). Tác phẩm chứa đựng nội dung rất quan trọng không chỉ có giá trị lịch sử to lớn mà còn tiếp tục soi sáng công tác xây dựng, chính đốn Đảng hiện nay, đó là về “Tư cách một người cách mệnh”.

1 *Đường Cách mệnh* là tác phẩm tập hợp những bài giảng của Nguyễn Ái Quốc-Hồ Chí Minh cho cán bộ cách mạng trong các lớp huấn luyện vào những năm 1925-1927 ở Quảng Châu. Đây là cuốn sách giáo khoa chính trị đầu tiên của cách mạng Việt Nam. Trên cơ sở xem xét, chọn lọc những kinh nghiệm mới nhất của phong trào cách mạng thế giới trong thời kỳ cận, hiện đại, *Đường Cách mệnh* đã chỉ ra cho giai cấp công nhân và toàn thể dân tộc Việt Nam lối thoát ra khỏi sự khủng hoảng về đường lối. Tác phẩm chứa đựng nhiều nội dung về chiến lược và sách lược của cách mạng Việt Nam. Nguyễn Ái Quốc-Hồ Chí Minh đã dành những trang đầu tiên nói về “Tư cách một người cách mệnh” gồm 23 điều, xoay quanh những vấn đề: đối với mình, đối với người và đối với công việc nhưng đã chỉ ra tổng thể, đầy đủ chuẩn mực

về phẩm chất đạo đức, trách nhiệm, năng lực, phong cách công tác cần phải có của một người cách mạng.

Hồ Chí Minh cho rằng tư cách của người cách mạng được thể hiện trước hết ở các tiêu chuẩn về đạo đức là cần, kiệm, ít lòng ham muốn về vật chất, không hiếu danh, không kiêu ngạo, “vị công vong tư”. Về trách nhiệm, năng lực thì phải cẩn thận mà không nhút nhát; nêu cao tự phê bình, kiên quyết sửa chữa khuyết điểm; chịu khó học hỏi, nghiên cứu nâng cao trình độ mọi mặt; kiên định và bảo vệ chủ nghĩa Mác-Lênin; nói phải đi đôi với làm; sẵn sàng hy sinh vì cách mạng. Người chỉ rõ: “Tự mình phải: Cần kiệm. Hoà mà không tư. Cả quyết sửa lỗi mình. Cẩn thận mà không nhút nhát. Hay hỏi. Nhẫn nại (chịu khó). Hay nghiên cứu, xem xét. Vị công vong tư. Không hiếu danh, không kiêu ngạo. Nói

thì phải làm. Giữ chủ nghĩa cho vững. Hy sinh. Ít lòng tham muốn về vật chất. Bí mật”¹.

Cùng với những tiêu chuẩn mà bản thân mỗi người cán bộ phải có, Hồ Chí Minh còn cho rằng trong cách cư xử của người cách mạng đối với người khác phải thể hiện phẩm chất đạo đức trong sáng; nhân văn, rộng lượng, tận tâm giúp đỡ mọi người; với tổ chức phải chấp hành nghiêm kỷ luật, nguyên tắc. Người chỉ rõ: “Đối người phải: Với từng người thì khoan thứ. Với đoàn thể thì nghiêm. Có lòng bày vẽ cho người. Trục mà không táo bạo. Hay xem xét người”².

Tư cách của người cách mạng còn được Hồ Chí Minh chỉ ra trong thực hiện công việc là phải xem xét, phân tích, đánh giá kỹ càng; biết quyết đoán và dũng cảm trong thực hiện công việc, đồng thời tuyệt đối phục tùng các quyết định của tổ chức đoàn thể. Đó là: “Làm việc phải: Xem xét hoàn cảnh kỹ càng. Quyết đoán. Dũng cảm. Phục tùng đoàn thể”³.

Chính từ những điều chỉ dạy này của Người đã soi sáng và góp phần đặc biệt quan trọng, trực tiếp giáo dục, đào luyện tạo nên lớp chiến sĩ cộng sản Việt Nam đầu tiên, mà tiêu biểu là các đồng chí Trần Phú, Lê Hồng Phong, Hà Huy Tập... và nhiều thế hệ cán bộ cách mạng sau này. Nhờ đó, cách mạng Việt Nam đã giành được những thắng lợi to lớn trong sự nghiệp đấu tranh vì độc lập dân tộc và CNXH.

2 Những điều chỉ dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về “Tư cách một người cách mệnh” vẫn nguyên giá trị, tiếp tục soi sáng công cuộc xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ Đảng hiện nay.

Nhận thấy tính chất nghiêm trọng của tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức,

lối sống, tại HNTU 4 khoá XII (10-2016), Đảng khẳng định phải tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng với trọng tâm là đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Với quan điểm nhìn thẳng vào sự thật, nói rõ sự thật, đánh giá đúng sự thật, Đảng nhận diện đúng và lần đầu tiên chỉ rõ 9 biểu hiện cụ thể suy thoái về tư tưởng chính trị; 9 biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống của người cán bộ, đảng viên và 9 biểu hiện về “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ Đảng. Xem xét, đối chiếu những biểu hiện cụ thể này hoàn toàn thuộc về “Tư cách một người cách mệnh” mà Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra trong tác phẩm *Đường Cách mệnh*.

Trên cơ sở nhận diện đúng các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ hiện nay, Đảng đã đề ra mục tiêu, quan điểm và đặc biệt lựa chọn 4 nhóm nhiệm vụ với 29 giải pháp hết sức cụ thể để đấu tranh ngăn chặn, khắc phục những khuyết điểm, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng và củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng. Trong đó, có một biện pháp hàng đầu là thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15-5-2016, của Bộ Chính trị.

Quản trịet và thực hiện biện pháp trên, mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là những cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp phải dành thời gian đọc lại và suy ngẫm về “Tư cách một người cách mệnh” trong tác phẩm *Đường Cách mệnh* của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Từ đó, tự đối chiếu với “Tư cách một người cách mệnh”, soi vào bản thân mình, nghiêm túc tìm ra những biểu hiện suy thoái về

tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” theo 27 biểu hiện mà Đảng đã chỉ ra, để tích cực sửa chữa, khắc phục.

Đề công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng đạt hiệu quả, đấu tranh, ngăn ngừa, đẩy lùi những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, về đạo đức, lối sống, về “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ hiện nay và xây dựng được các tiêu chuẩn về “Tư cách một người cách mệnh” như Hồ Chí Minh nêu ra cách đây 90 năm, đòi hỏi các tổ chức đảng, trước hết là cấp ủy các cấp, người đứng đầu tổ chức và mỗi cán bộ, đảng viên phải nghiêm túc thực hiện các nhóm nhiệm vụ, giải pháp được nêu ra trong NQTU 4 khóa XII. Trong đó, cần chú trọng thực hiện tốt một số vấn đề cơ bản:

Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Đây là công việc thường xuyên của mọi tổ chức đảng, của tất cả cán bộ, đảng viên, của các cấp chính quyền, các tổ chức chính trị-xã hội, địa phương, đơn vị. Quá trình đó phải luôn gắn chặt với chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống và những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ Đảng. Kiên quyết đấu tranh chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí, chủ nghĩa cá nhân, lối sống cơ hội, thực dụng, bè phái “lợi ích nhóm” và tình trạng nói không đi đôi với làm, nói nhiều làm ít. Cùng với đó, tiếp tục xây dựng và thực hiện tốt các quy định để phát huy vai trò gương mẫu trong rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống, phong cách, tác phong, lề lối công tác của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo các cấp, người đứng đầu các cơ quan đơn vị. Thường xuyên thực hiện nghiêm túc cơ chế kiểm tra, giám sát, kiểm soát của tổ chức đảng, giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị-xã hội của nhân dân về phẩm chất, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên.

Đẩy mạnh hơn nữa cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: một số cán bộ, đảng viên của Đảng “Do cá nhân chủ nghĩa mà ngại gian khổ, khó khăn, sa vào tham ô, hủ hóa, lãng phí, xa hoa. Họ tham danh trục lợi, thích địa vị quyền hành. Họ tự cao tự đại, coi thường tập thể, xem khinh quần chúng, độc đoán, chuyên quyền. Họ xa rời quần chúng, xa rời thực tế, mắc bệnh quan liêu, mệnh lệnh. Họ không có tinh thần cố gắng vươn lên, không chịu học tập để tiến bộ. Cũng do cá nhân chủ nghĩa mà mất đoàn kết, thiếu tính tổ chức, tính kỷ luật, kém tinh thần trách nhiệm, không chấp hành đúng đường lối, chính sách của Đảng và của Nhà nước, làm hại đến lợi ích của cách mạng, của nhân dân”⁴. Do chủ nghĩa cá nhân mà phạm nhiều sai lầm và sinh ra các chứng bệnh, mỗi chứng bệnh là một kẻ địch hết sức nguy hiểm vì nó phá hoại từ chính trong nội bộ Đảng, làm cho suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên; nó thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” càng diễn biến phức tạp, làm suy yếu sức mạnh của tổ chức đảng và đội ngũ cán bộ, đảng viên, ảnh hưởng nghiêm trọng tới đoàn kết thống nhất trong Đảng, gây thách thức lớn đối với vai trò lãnh đạo của Đảng và sự tồn vong của chế độ. Do đó, toàn Đảng và mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý phải đặt lợi ích của nước, của dân lên trên hết. Phải đẩy mạnh đấu tranh nhằm “quét sạch” chủ nghĩa cá nhân, tăng cường đoàn kết, thống nhất trong Đảng, nêu cao tính tổ chức và tính kỷ luật, kiên quyết chống những biểu hiện lối sống cơ hội, thực dụng, ngăn ngừa và đẩy lùi “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Ra sức học tập, rèn luyện nâng cao phẩm chất đạo đức cách mạng và năng lực công tác hoàn thành mọi nhiệm vụ của người cán bộ, đảng

viên trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH và hội nhập quốc tế.

Việc xây dựng tư cách của người cán bộ cách mạng trong tình hình hiện nay có hiệu quả cao hay thấp, phụ thuộc rất nhiều vào việc *tự phê bình và phê bình trong Đảng*. Sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, những biểu hiện lối sống thực dụng, cơ hội trong cán bộ, đảng viên sẽ không được ngăn chặn và đẩy lùi, nếu chúng ta không thực hiện tốt quan điểm nhìn thẳng vào sự thật, nói rõ sự thật, đánh giá đúng sự thật, khách quan, không nể nang, né tránh, như NQTƯ 4 khoá XII đã chỉ ra. Điều hết sức cơ bản trong rèn luyện phẩm chất đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên và chống chủ nghĩa cá nhân, chống lối sống cơ hội, thực dụng trong Đảng là phải tăng cường tự phê bình và phê bình.

Tự phê bình và phê bình trong Đảng là nhằm hướng tới làm cho đội ngũ cán bộ, đảng viên nhận ra những khuyết điểm, giúp nhau sửa chữa và khắc phục những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, khắc phục chủ nghĩa cá nhân, lối sống cơ hội, thực dụng, qua đó mà tiến bộ, đoàn kết thống nhất trong Đảng được tăng cường. Vì thế, tự phê bình và phê bình là cách tốt nhất, “là thang thuốc hay nhất”, “hữu hiệu nhất” để chữa chạy khuyết điểm, nâng cao hiệu quả rèn luyện phẩm chất đạo đức cách mạng và chống lại chủ nghĩa cá nhân, lối sống cơ hội, thực dụng, xây dựng “tư cách một người cách mệnh” trong đội ngũ cán bộ, đảng viên hiện nay.

Thực hiện phương hướng, nhiệm vụ xây dựng Đảng theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XII (2016) của Đảng là “Đẩy mạnh hơn nữa công tác xây dựng Đảng, trọng tâm là kiên quyết, kiên trì tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khoá XI” và thực hiện có hiệu quả

NQTƯ 4 khoá XII về “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ”, mỗi cán bộ, đảng viên “mỗi ngày phải thiết thực tự kiểm điểm và kiểm điểm đồng chí mình. Hễ thấy khuyết điểm phải kiên quyết tự sửa chữa, và giúp đồng chí mình sửa chữa”⁵ như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy, góp phần “xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức”, hoàn thành nhiệm vụ lãnh đạo.

90 năm, lời chỉ dạy của Nguyễn Ái Quốc-Hồ Chí Minh về “Tư cách một người cách mệnh” đã tồn tại với thời gian và chính thời gian đã làm cho lời chỉ dạy đó thêm sâu sắc và bền vững để vẫn tiếp tục soi sáng công cuộc xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ Đảng hiện nay.

-
- 1, 2, 3. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, Nxb CTQG, H, 2011, T. 2, tr. 280, 280, 281
  4. *Sđđ*, T. 15, tr. 547
  5. *Sđđ*, T. 5, tr. 273.